

Folia Pharmacotherapeutica september 2024

De verschillende begeleidingsgesprekken Goed Gebruik van Geneesmiddelen (GGG)

In dit artikel bespreken we hoofdzakelijk vier GGG's:

- GGG Astma;
- GGG COPD;
- GGG Opstarttraject diabetes;
- GGG Medicatienazicht;
- NB: afbouwprogramma voor benzodiazepines en verwante middelen.

Download de samenvatting voor een snel overzicht van de verschillende GGG's.

Wat is een GGG?

Een GGG is een begeleidingsgesprek voor **Goed Gebruik van Geneesmiddelen**. Die prestatie werd vroeger "Begeleidingsgesprek nieuwe medicatie (BNM)" genoemd. Het is eigenlijk een begeleiding van de patiënt door de apotheker door middel van verschillende gesprekken, in samenwerking met de arts. Afhankelijk van het type GGG kan deze dienstverlening worden opgestart op vraag van de patiënt, door de apotheker of door de arts.

GGG Astma

Doel

De bedoeling van het GGG Astma is een optimale behandeling te garanderen en de effectiviteit van de behandeling bij astmapatiënten te verbeteren.

Doelpubliek en voorwaarden

Het GGG Astma kan worden opgestart door de apotheker, op vraag van de patiënt of op voorschrift van de arts (*R/ GGG Astma*).

Komen in aanmerking voor deze dienstverlening:

- astmapatiënten
  - die **in de afgelopen 12 maanden voor het eerst een inhalatiecorticosteroïd voorgeschreven kregen** OF
  - die chronische inhalatiecorticosteroïden gebruiken en **bij wie de astma onvoldoende onder controle is**.

In dat geval moet worden gecontroleerd of aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- de patiënt heeft geen GGG gekregen in de afgelopen 12 maanden EN
- de astma is onvoldoende onder controle (wakker worden door astmaklachten of kortademigheid; herhaaldelijk gebruik van snelwerkende medicatie).

Welke geneesmiddelen?

- Inhalatiecorticosteroiden
  - als monopreparaat of combinatiepreparaat;
  - in de vorm van een dosisaerosol of drogepoederinhalator.

Inhoud

Het GGG Astma bestaat uit twee gesprekken, gevoerd door de apotheker:

- **Een informatiegesprek** met verschillende doelstellingen:
  - de kennis van de patiënt over de geneesmiddelen voor de behandeling van astma aanvullen en/of corrigeren (behandeling voor acute symptomen >< onderhoudsbehandeling);

- evalueren hoe goed de astma onder controle is;
- de inhalatietechniek uitleggen en/of controleren;
- de therapietrouw stimuleren;
- informatie geven over, en/of controleren op, eventuele ongewenste effecten en/of corticofobie.
- **Een opvolgesprek** waarbij de apotheker de inhalatietechniek controleert en corrigeert, de therapietrouw evalueert, beoordeelt hoe goed de astma onder controle is en vragen stelt aan de patiënt over hoe die de behandeling ervaart. Tijdens dit tweede gesprek controleert de apotheker ook de aandachtspunten die in het eerste gesprek aan het licht kwamen en afhankelijk van het profiel van de patiënt herinnert hij aan de niet-medicamenteuze maatregelen (bv. stoppen met roken, allergene of niet-allergene triggers, sport/inspanning...).

Betrokkenheid van de arts

Met het akkoord van de patiënt of indien het GGG werd voorgeschreven door de arts, geeft de apotheker feedback aan de arts (elektronisch, telefonisch of per brief).

Honorarium en vergoeding

Elk gesprek wordt door het RIZIV vergoed voor de apotheker.
Deze dienstverlening wordt integraal terugbetaald en is dus gratis voor de patiënt.

GGG COPD

Doel

Het GGG COPD heeft als doel het gebruik van de inhalatoren (de inhalatietechniek) te verbeteren, de therapietrouw te vergroten en de kennis van de patiënt over de eigen ziekte en behandeling te verbeteren, om zo het aantal ziekenhuisopnames door acute exacerbaties te verminderen.

Doelpubliek en voorwaarden

Het GGG COPD kan worden opgestart door de apotheker, op verzoek van de patiënt of op voorschrift van de arts (*R/ GGG COPD*).

Komen in aanmerking voor deze dienstverlening:

- **ambulante patiënten met COPD**;
- **EN 50 jaar of ouder** (als het GGG COPD door de arts wordt voorgeschreven, moet met dit criterium geen rekening worden gehouden);
- **EN behandeld** met LAMA en/of LABA (zie verder) (minstens 1 aflevering in de afgelopen 12 maanden).

Het GGG COPD richt zich voornamelijk op patiënten met COPD die nood hebben aan gepersonaliseerde begeleiding door de apotheker. Dat zijn vooral patiënten met gebrekkige therapietrouw of patiënten die roken of veel last hebben van kortademigheid en/of die frequent hun "noodmedicatie" gebruiken.

Welke geneesmiddelen?

- Poederinhalatoren of dosisaerosolen met daarin:
  - een langwerkend monopreparaat dat terugbetaald wordt (LABA of LAMA);
  - OF een langwerkende associatie die terugbetaald wordt (LABA+LAMA; LABA+ICS; LABA+LAMA+ICS).

Inhoud

Net als het GGG Astma bestaat ook het GGG COPD uit twee gesprekken, gevoerd door een apotheker. De patiënt heeft recht op twee gesprekken per kalenderjaar:

- **Een informatiesprek** over de pathologie, de behandeling (meer bepaald het juiste gebruik van de inhalatoren) en de leefgewoonten van de patiënt.
  - *Als voorbereiding op het informatiesprek verzamelt* de apotheker **de gegevens** die in het Gedeeld Farmaceutisch Dossier (GFD) van de patiënt staan, om de ernst van de COPD (op basis van de behandeling), de therapietrouw en de vaccinatiestatus te beoordelen;
  - De apotheker vraagt vooraf aan de patiënt om zijn inhalator(en) mee te brengen voor het gesprek.

- *Tijdens het informatiegesprek* gaat de apotheker het **goed gebruik** van de inhalator(en) na (bv. de kracht van de inademing voor de poederinhalatoren, de coördinatie voor de dosisaerosolen). De apotheker stelt de patiënt vragen over de **symptomen** die deze ervaart en over zijn **leefgewoonten**. Het is ook belangrijk om informatie te verzamelen over de **kennis** van de patiënt en over zijn **ervaring, bezorgdheden** en **verwachtingen** wat de ziekte en de behandeling betreft.
  - De apotheker motiveert de patiënt ook om **gezond te leven** en geeft **levensstijl- en dieetadviezen**.
  - *Na het gesprek* documenteert de apotheker de eventuele aandachtspunten die tijdens het informatiegesprek aan het licht kwamen en de voorgestelde interventies. Daarbij maakt de apotheker gebruik van de template voor het verslag of van de software van de apotheek. In de loop van het jaar zal een e-form ter beschikking worden gesteld voor de apothekers.
  - De arts die deze informatie ontvangt, beslist samen met de apotheker welke problemen prioritair moeten worden aangepakt, hoe ze moeten worden behandeld en wie dit aan de patiënt zal meedelen.
- **Een opvolgesprek:** de aandachtspunten en actiepunten van het eerste gesprek worden overlopen.

Betrokkenheid van de arts

De arts kan een GGG COPD opstarten. Met het akkoord van de patiënt of indien het GGG door de arts werd voorgeschreven, geeft de apotheker feedback aan de arts (elektronisch, telefonisch of per brief). De arts die het verslag van het gesprek ontvangt, beslist samen met de apotheker welke problemen prioritair moeten worden aangepakt, hoe ze moeten worden behandeld en wie dit aan de patiënt zal meedelen.

Honorarium en vergoeding

Elk gesprek van het GGG COPD wordt door het RIZIV vergoed voor de apotheker (CNK informatiegesprek: 5522-149 en CNK opvolgesprek: 5522-156).

Deze dienstverlening wordt integraal terugbetaald en is dus gratis voor de patiënt.

GGG Opstarttraject diabetes

Dit gesprek, voordien het "Voortraject diabetes" genoemd, werd vervangen door het "Opstarttraject diabetes". Het doel ervan is om betere ondersteuning te bieden aan patiënten met diabetes type 2 in het beginstadium van de ziekte. Het gaat dus om patiënten die geen zorgtraject of diabeteszelfregulatieprogramma in een gespecialiseerd centrum volgen.

In het kader van de aanpak van diabetes type 2 kan de huisarts de patiënt verwijzen naar verschillende soorten erkende verstrekkers van diabeteseducatie (diabeteseducator, diëtist, verpleegkundige, kinesitherapeut, apotheker). De apotheker kan dan een diabeteseducatiesessie geven aan de patiënt om therapietrouw aan te moedigen.

Doel

Het GGG Diabetes of "Opstarttraject diabetes" heeft dus als doel om personen met diabetes type 2 in een vroeg stadium van de ziekte een betere ondersteuning te bieden, meer bepaald wat de therapietrouw betreft.

Doelpubliek en voorwaarden

Deze dienstverlening wordt opgestart door de huisarts.

De criteria om in aanmerking te komen voor deze dienstverlening in de apotheek, zijn:

- de patiënt wordt opgevolgd in het kader van een Opstarttraject diabetes type 2;
- de patiënt heeft een Globaal Medisch Dossier (GMD) en wordt niet behandeld via een zorgtraject diabetes of via de diabetesconventie;
- De diabeteseducatiesessie wordt voorgeschreven door de huisarts: *R/ Opstarttraject diabetes - therapietrouw - individueel/in groep.*
- De apotheker volgt een jaarlijkse opleiding van minstens 2 uur over diabetes en/of diabeteseducatie;
- De diabeteseducatie is gebaseerd op een welbepaald protocol, met feedback aan de huisarts op het

einde van de sessies of na een kalenderjaar.

Inhoud

De educatiesessie over therapietrouw kan individueel of in groep plaatsvinden. Tijdens die sessies bespreekt de apotheker met de patiënt de eventuele problemen bij het nemen van de medicatie.

Tijdens die sessies, en tijdens de voorbereiding of opvolging ervan, zal de apotheker:

- een voorafgaand onderzoek uitvoeren naar alle medicatie die de patiënt neemt en naar de therapietrouw;
- de patiënt gedetailleerde en begrijpelijke informatie geven over de geneesmiddelen, het juiste gebruik ervan, het optimale moment om ze in te nemen, het omgaan met de ongewenste effecten, de te vermijden combinaties (bv. NSAID's en metformine), wat te doen bij problemen (bv. hypoglykemie) en de alarmsignalen die een medische consultatie vereisen;
- de patiënt documenten geven met een herhaling van de kernboodschappen, gevalideerd en aangepast op basis van de medicatie;
- therapietrouw aanmoedigen en hulpmiddelen aanreiken ter ondersteuning (informatiefolders, medicatieschema's, weekkalenders, enz.);
- de therapietrouw voor de medicatie opvolgen;
- feedback geven aan de voorschrijvende arts en deze meteen op de hoogte brengen van elke vaststelling die een snelle actie naar de patiënt toe rechtvaardigt.

Betrokkenheid van de arts

Het is de arts die het GGG Opstarttraject diabetes start, op basis van een voorschrift. De apotheker dient feedback te geven aan de voorschrijvende arts en deze meteen op de hoogte te brengen van elke vaststelling die een snelle actie naar de patiënt toe rechtvaardigt.

Honorarium en vergoeding

Tijdens eenzelfde kalenderjaar zal een patiënt worden vergoed voor maximaal 3 diabeteseducatiesessies, gegeven door personen die de sessie niet geven in de hoedanigheid van diabeteseducator, maar wel als diëtist, verpleegkundige, kinesitherapeut of apotheker.

De huisarts en de apotheker (CNK 794290 voor een individuele sessie en CNK 794371 voor een groepsessie) ontvangen een honorarium voor die prestatie. De dienstverlening wordt integraal terugbetaald en is dus gratis voor de patiënt.

GGG Medicatienazicht

Doel

Het doel van het medicatienazicht is te zorgen voor een optimaal geneesmiddelengebruik. Dat doel kan worden bereikt door de medicatie die de patiënten nemen, te optimaliseren. Bijvoorbeeld door de therapietrouw te verbeteren, door het gebruik van de geneesmiddelen te corrigeren en door medicatiegerelateerde problemen te identificeren (bv. ongewenste effecten, problemen die te maken hebben met interacties tussen geneesmiddelen, enz.).

Doelpubliek en voorwaarden

Het GGG Medicatienazicht kan worden opgestart door de huisapotheker op vraag van de patiënt, op voorschrift van de arts (*R/ GGG Medicatienazicht*) of in overleg tussen de arts en de apotheker voor de gemeenschappelijke patiënten.

De criteria om in aanmerking te komen voor deze dienstverlening, zijn:

- **ambulante** patiënt die **minstens 5 chronische, terugbetaalde geneesmiddelen neemt**;
- de apotheker is de "**huisapotheker**" van de patiënt (de huisapotheker is de officina-apotheker die de chronische patiënten vrij gekozen hebben om hen te begeleiden en hun medicatiegebruik op te volgen);
- in de apotheek is **een ruimte waar een vertrouwelijk gesprek kan worden gevoerd**;

- de apotheker **registreert** alle gegevens in het elektronisch formulier (e-form);
- de apotheker **stuurt het verslag** (e-form) naar de arts aan het einde van het medicatienazicht (elektronisch (e-health box) of als papieren versie).

Inhoud

Het GGG Medicatienazicht bestaat uit twee gesprekken, gevoerd door een apotheker. De patiënt kan om de 2 jaar een beroep doen op een terugbetaald medicatienazicht.

Het medicatienazicht verloopt in verschillende stappen:

1. opstart van de dienst en uitnodigen van de patiënt;
2. voorbereiding van het gesprek;
3. anamnese en patiëntengesprek;
4. farmacotherapeutische analyse;
5. delen van het actieplan met de behandelende arts;
6. bespreken van het actieplan met de patiënt;
7. opvolging en aanpassing van het medicatieschema.

Voor meer informatie over het GGG Medicatienazicht, lees ons artikel: Folia april 2023.

Betrokkenheid van de arts

De arts kan een GGG Medicatienazicht opstarten. Wordt het medicatienazicht opgestart door de apotheker, dan moet deze de behandelende arts van de patiënt op de hoogte brengen. Tijdens het proces moet de apotheker de voorgestelde acties voorleggen aan de arts, met name de acties waarvoor het akkoord van de arts nodig is. Aan het einde van het proces moet de apotheker het resultaat van het medicatienazicht voorleggen aan de arts, zodat die de voorgestelde acties kan valideren.

Honorarium

Het hele traject van het medicatienazicht wordt door het RIZIV vergoed voor de huisapotheker. Dit bedrag wordt gefactureerd zodra het rapport van het medicatienazicht (e-form Medicatienazicht) wordt gedeeld met de arts. De apotheker moet dan een fictief voorschrift opmaken op naam van de patiënt met de CNK Medicatienazicht (5522-032) voor de tarificatie. Er is op dit ogenblik geen vergoeding voorzien voor de behandelende arts.

Deze dienstverlening wordt integraal terugbetaald (maximaal om de 2 jaar) en is dus gratis voor de patiënt. Op basis van een specifieke behoefte van de patiënt kan een extra medicatienazicht worden uitgevoerd en terugbetaald op vraag van de huisarts via een voorschrift.

NB: afbouwprogramma voor benzodiazepines en verwante middelen

Dit initiatief wordt niet beschouwd als een GGG. Het is echter belangrijk eraan te herinneren dat er sinds 1 februari 2023 een afbouwprogramma onder begeleiding van de arts en de apotheker kan worden aangeboden aan bepaalde chronische gebruikers van benzodiazepines en *Z-drugs*.

Meer informatie over het afbouwprogramma voor benzodiazepines is te lezen in ons artikel: Folia februari 2023. Er is ook een e-learning beschikbaar om je kennis op te frissen.

Bronnen

- APB, GGG Astma: informatiefiche voor de arts, geraadpleegd op 27/05/2024.
- APB, GGG Astma – Stap voor stap, geraadpleegd op 27/05/2024.
- APB, GGG COPD – Voorwaarden & Vergoeding, geraadpleegd op 27/05/2024.
- APB, GGG Opstarttraject Diabetes, geraadpleegd op 27/05/2024.

- APB, GGG Medicatienazicht: Stappenplan, **geraadpleegd op 27/05/2024**.
- RIZIV, Opstarttraject diabetes type 2: wat zijn uw voordelen als patiënt?, **geraadpleegd op 15/05/2024**.
- RIZIV, Diabeteseducatie geven als apotheker voor uw patiënten in een opstarttraject diabetes type 2 **geraadpleegd op 31/07/2024**.
- RIZIV, Opstarttraject diabetes 2: wat kan u voorschrijven als huisarts?, **geraadpleegd op 31/07/2024**
- RIZIV, Een nieuwe dienst van de apotheker voor chronische astmapatiënten: het begeleidingsgesprek voor goed gebruik van geneesmiddelen (GGG) **en** Een nieuwe dienst in de apotheek voor chronische astmapatiënten: begeleidingsgesprekken voor goed gebruik van geneesmiddelen (GGG), **geraadpleegd op 27/05/2024**.

Colofon

De *Folia Pharmacotherapeutica* worden uitgegeven onder de auspiciën en de verantwoordelijkheid van het *Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie* (Centre Belge d'Information Pharmacothérapeutique), vzw erkend door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG).

De informatie die verschijnt in de *Folia Pharmacotherapeutica* mag niet overgenomen worden of verspreid worden zonder bronvermelding, en mag in geen geval gebruikt worden voor commerciële of publicitaire doeleinden.

Hoofdredactie: (redactie@bcfi.be)

T. Christiaens (Universiteit Gent) en
J.M. Maloteaux (Université Catholique de Louvain).

Verantwoordelijke uitgever:

T. Christiaens - Nekkersberglaan 31 - 9000 Gent.